

Айцец Аляксандр КУХТА:

«ХРЫСЦІЯНІН — ГЭТА ТОЙ, ХТО СУМЛЕННА РОБІЦЬ СВАЮ СПРАВУ»

Звычайна, каб ахарактарызаваць чалавека, мы перш за ўсё называем яго пасаду: «старшыня», «дзірэктар», «загадчык», «галоўны...». Але радзей — заснавальнік. Чалавек, які меў ідэю і здолеў перанесці яе з уласных уяўленняў у рэчаіснасць. Аляксандр Кухта — 24-гадовы свяшчэннік Беларускай праваслаўнай царквы (служыць у пасёлку Міханавічы Мінскага раёна), першы і пакуль адзіны ў Беларусі святар-відэаблогер. Па вялікім рахунку, і на прасторы СНД таксама, бо тыя з бацюшак, хто спрабуе здымаць ролікі, робяць гэта выключна па-амаатарску. Айцец Аляксандр праводзіць здымкі ў студыі, прафесійна апрацоўвае знятае і выкладвае на свой канал «Vatushka ответит» у «YouTube». Яго ролікі за тры месяцы выхаду пабачылі тысячы гледачоў, напісаны сотні каментарыяў прыхільнікамі такой віртуальнай пропаведзі і яшчэ больш — праціўнікамі. Тым не менш ён не спыняецца і кожнаму злоснаму каментатару рады, «бо чалавек не застаўся абьякавым». У размове сам-насам айцец Аляксандр прызнаўся, што дзякуючы знятым відэа нарэшце стаў спаць спакойна...

— **Адкуль з'явілася ідэя?**

— Паваротнага моманту не было. Каб працаваць раніцай і вырашыць: заўтра іду здымаць першы ролік. Думаў пра гэта яшчэ калі вучыўся ў семінарыі. На 2-3 курсе пісаў бага-слоўска-папулярныя тэксты, арыентаваныя на равеснікаў, максімальна простыя і адкрытыя. Ідэя стварэння ролікаў існавала ў маёй галаве з моманту з'яўлення «YouTube». Гледзеў на тых, хто іх здымае, і разумеў, што і сам здольны зрабіць штосьці такога ж кшталту. Набыў сабе камеру і пачаў працаваць над першым ролікам. Здымаў яго вельмі доўга. Той, што ў выніку быў выкладзены, толькі 12 ці 13 версія ад першапачатковай. Перабіраў розныя планы, тэксты, эфекты, пераходы.

«Атэістычны светапогляд дакладна трэба рушыць не сілай. Не законамі тыпу «Аб абразе пачуццяў вернікаў». Адзіны шлях — гэта калі кожны з нас будзе добра выконваць сваю справу, як і належыць хрысціянину».

— **І, як разумею, работа пачала-ся на чыстым энтузіязме.**

— І дагэтуль усё трымаецца на ім. Я ўкладваю досыць вялікую частку ўласных грошай у канал. На гэтым этапе ўжо зразумеў: кантэнт створана столькі, што варта пачынаць укладваць грошы ў рэкламу і распаўсюджаць ролікі на больш ці менш шырокую аўдыторыю. Гэта калі казаць пра глабальнае. Але існуе шмат дробязяў нахталт таго, што ты здымаешся ноччу да чатырох раніцы і думаеш: застацца спаць у

студыі ці ехаць на таксі дадому? А дома не быў два дні. Ці калі перагарае лямпачка, без якой здымаць не атрымаецца, а яна каштуе нямала... Таму грошай укладваецца шмат, а сіл і часу — яшчэ больш. Адзін ролік ад задумы да загрузкі на канал «YouTube» займае гадзін 8-10. Гэта не ўлічваючы затрачаны час на адказы ў каментарыях і мінімальную работу па прасоўванні ролікаў у інтэрнэце.

Мая мэтавая аўдыторыя — звычайны студэнт. Я не стаўлю сабе задачу ўсіх прыцягнуць у Царкву, бо разумею, што гэта немагчыма. Мая мэта — даць жыццё думцы аб тым, што хрысціянства значна больш складаная і цікавая з'ява, чым прынята пра гэта думаць. І яно не заклучаецца ў гадзінкі Патрыярха, Pussy Riot і айцу Усеваладзе Чапліна.

— **Навошта вы гэта робіце?**

— Я адчуваю сябе на сваім месцы і такім чынам цалкам рэалізуююся як хрысціянін. Мне не сорамна, засынаючы ўвечары, думаць аб тым, як прайшоў дзень. І не сорамна перад Богам. Насамрэч, я вельмі лянны і разгільдзай (*смяёмся*). Шмат у чым падчас работы над ролікамі даводзіцца сябе ламаць. А па рэакцыі людзей на іх бачу, што ім падабаецца, мэтавая аўдыторыя, на якую арыентаваўся, станюча ці не вельмі, але адгукаецца. Крытыкі ў мой бок ідзе шмат, як і пахвал, парад. Галоўнае, што ёсць рэакцыя — станючая ці адмоўная. Чалавек не паленаваўся, каб напісаць каментарый. Значыць, гэта пакінула яго неабьякавым.

— **Як рэагуеце на крытыку?**

— Адзінае, за што чалавек можа пазбавіцца магчымасці пакідаць каментары пад маімі відэа — гэта прамае абраза Бога. Ёсць група людзей, якім моцна не падабаецца

ца тое, што я раблю. Самі па сабе яны неаблагі. Адзін з іх працуе фізікам у даследчым інстытуце ў Германіі. Другі — па жыцці філосаф. Калісьці мы разам з імі вучыліся. Ёсць наўпрост тролі. Яны шукаюць дробязі, да якіх можна прычапіцца і раздуць з іх вялікую праблему. І чым больш вострае пытанне, на якое я адказваю, тым цікавейшыя і больш непрадказальныя паварты думак такіх крытычных гледачоў. Таму з цягам часу стаў рабіць ролікі максімальна простыя, даступныя і зразумелыя.

— **Хто з сяброў, калег, блізкіх падтрымлівае ідэю?**

— З найбліжэйшага атачэння — усе. Вядома, жонцы не падабаецца, што мяне ніколі няма дома, каб элементарна ўбіць цвік у сцяну. Але з іншага боку, яна мяне ўсё ж такі падтрымлівае і нават можа ўчыніць маленькі хатні скандал, калі штосьці ў роліку ёй не спадабалася (*смяецца*). Яна ж для маёй суполкі яшчэ і малое коміксы. Таксама ў мяне ёсць дарагі, любімы настаўнік — айцец Сяргій Цімашэнкаў, кіраўнік Сінадальнага місіянерскага аддзела Беларускай праваслаўнай царквы. У цэлым ён мяне разумее, дапамагае, вельмі мудра і мякка выпраўляе, калі трэба, за што яму шчыра ўдзячны.

— **Я ведаю, што ваша жонка таксама вядзе блог.**

— Ганна мае старонку ў сетцы «УКантакце» пад назвай «Балбатлівая жонка». Жартую, што з цягам часу мы аб'яднаемся і створым праект «Балбатлівы бацюшка адкажа» (*смяецца*). Цяпер увогуле ёсць тэндэнцыя, калі маладыя дзяўчаты ствараюць уласныя старонкі-блогі ў сацыяльных сетках, у якіх дзеляцца думкамі пра жыццё, пішуць невялікія па памерах апавяданні. Ганна часам саромеецца, што цяпер гэта стала ўсеагульнай модай і яна ў гэтай плыні.

— **Але кожны яе запіс — з іскрынай, якую не адна мода не сапсуе. Калі разважаеце адпаведна часу, то вы — маладая сям'я, якой, як і любой іншай, патрэбны перш за ўсё сродкі для існавання. А тут — ролікі, якія яшчэ і ўкладання патрабуюць.**

— Я — частка грамадства, якое на гэтым этапе падпарадкоўваецца ідэалогіі кансюмерызму (спажывальніцтва). І мае равеснікі таксама. Я разумею законы «YouTube» і ўсведамляю, што не змагу стварыць годны прадукт для тысяч людзей без укладання сродкаў. Я не хацеў гэта рабіць, але давалося размясціць даныя электроннага кашалька ў сваёй суполцы. Першыя грошы ад ананімуса ўжо паступілі (на жаль, даведацца, хто гэта, немагчыма). Усе яны пойдучы на рэкламу, якая дапаможа, спадзяюся, павялічыць аўдыторыю гледачоў у тры разы. Але з цягам часу, калі ўсё атрымаецца, зусім невялікі, але прыбытак

існуе. Адпаведна, інфармацыю з сцява трэба абавязкова фільтраваць, і ў дачыненні да пытанняў веры таксама. Што тычыцца сетак, то ствараць суполкі для праваслаўных трэба, няхай напачатку з хібама і памылкамі, але праз гэта вучыцца напайняць іх правільна. Бо інтэрнэт — гэта эфектыўны інструмент, з дапамогай якога можна прабіцца да свядомасці паствы. Лепшага інструмента я не ведаю.

Існуюць два віды груп пра права-слаўе ў сацыяльных сетках. Першы змяшчае цытаты святых айцоў, другі — дужа малаколькасны, які ў пэўным сэнсе выконвае місіянерскую функцыю — «Абражаны веруючы», «Менш пекла». У іх аўтары (у кожным выпадку гэта адзін чалавек, мужчына і дзяўчына адпаведна) пішуць невялікія тэксты на тэму веры. Гэта месца, дзе ў віртуальнай прасторы могуць гутарыць людзі веруючыя і не. Таксама я разумею, што мой «You Tube» канал служыць, як і другая група гэтых суполак, пакуль маленькай, тонкай, амаль незаўважнай падушчай, у якую выліваецца негатыву з боку грамадства ў адрас Царквы. Пішуць мне, «які ж ты дрэнны поп», я не спрачаюся, моўчкі пагаджаюся.

«Вядома, жонцы не падабаецца, што мяне ніколі няма дома, каб элементарна ўбіць цвік у сцяну. Але з іншага боку, яна мяне ўсё ж такі падтрымлівае і нават можа ўчыніць маленькі хатні скандал, калі штосьці ў роліку ёй не спадабалася».

— **Сёння нярдкая з'ява «намінатыўнага» праваслаўя, калі чалавек лічыць сябе вернікам, але па факце ім не з'яўляецца і мае погляды, процілеглыя рэлігійным. Як прапанаваць гэта змяніць?**

— Атэістычны светапогляд дакладна трэба рушыць не сілай. Не законамі тыпу «Аб абразе пачуццяў вернікаў». Адзіны шлях — гэта калі кожны з нас будзе добра выконваць сваю справу, як і належыць хрысціянину. Гэта і ёсць нармальнае, здаровае хрысціянства. Яно заклікае нас да асэнсаванасці свайго жыцця, калі шчыра прызнаешся сабе самому, у што верыш і чаму. І ў гэтыя хвіліны шчырасці перад сабой галоўнае пытанне: у якой ступені я хрысціянін? І калі мы зразумеем, наколькі адпавядаем ці не евангельскаму вобразу, уначым уласныя недахопы і пачнём змяняцца ў бок дасканаласці, тады і грамадства будзе рухацца ў лепшы бок.

Вераніка ПУСТАВІТ.
pustavit@vziazda.by

Ганна, жонка айца Аляксандра, скончыла Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт і цяпер працуе выкладчыкам англійскай мовы ў школе. Фота зроблена на семінары «Місія і міласэрнасць», у арганізацыі якога дапамагаюць сужэнцы.

Бацюшка ў сваіх роліках адказвае на пытанні гледачоў вельмі сцісла (4-6 хвілін). Некаторыя з адказаў на самыя папулярныя з іх:

Пра Царкву і грошы

«У савецкія часы падатак на зарплату праваслаўнага святара скла-даў 200, а тое і 300%. Таму некаторыя з іх вымушаны былі браць грошы «ў кішэню». Часы прайшлі, а ўклад месцамі застаўся. Па шчырасці, грошы зямной частцы Царквы патрэбны, бо гэта неад'емная частка нашага жыцця. Рука, якая дае грошы Царкве, можа быць, але толькі з адным надпісам — «добраахотна». Калі ў вас няма магчымасці ахвяраваць, ніхто ў храме не мае права ў вас патрабаваць грошы. Малітва і благодаць не разменьваюцца на манеты і банкноты. Але як утрымліваць храм, не маючы на тое сродкаў?»

Бог існуе?

«Навуковага доказу існавання Бога няма. Бо калі б ён быў, тады гэта быў бы жалезны аргумент «супраць» атэістаў. І пытанне не паўста-вала б. Я, як і большасць хрысціян, не лічу, што Бог — гэта барадаты мужчына, які сядзіць на аблоках. Калі ён і ёсць, то існуе за межамі сусвету. Інакш бы мы яго вылічылі з дапамогай фізікі. А пасля пачалі шукаць спосабы дамовіцца і падмануць... Бог прыходзіць толькі да тых, хто здольны яго прыняць. Ён не навязваецца і не праўляе гвалт. Але адназначна даказваць існаванне хрысціянскага Бога немагчыма, як бы мы ні імкнуліся».

Стаўленне да абортў

«З пункту гледжання хрысціянскай філасофіі, тое, што можа стаць чалавекам — ужо чалавек. Няхай гаворка ідзе пра маленькую зіготу, якая толькі з'явілася ў маці. Але хрысціяне лічаць, што ўмешвацца ў працэс развіцця новага чалавека няправільна. Тое, што павінна стаць чалавекам — ужо валодае ўсімі яго правамі. Калі кіравацца логікай тых, хто выступае за аборт, трэба забіць усіх, хто насяляе турмы, бо яны ядуць хлеб за кошт падаткаплацельчыкаў, перастаць дапамагаць ін-валідам і ўвогуле інваліднасць забараніць. І я не магу зразумець, чаму лянота перамагае чалавечнасць...»